

nicht».

Gif del af detta åt J. J. Tengström och åt Robertus, för dennes varma hågs skuld. – Gifve Dig Gud lycka på färd och i sträfvanden och den öfvertygelse, att dessa sednare gälla något mera än filologien. Jag är

Din
vänskapsfulle broder
Joh. Vilh. Snellman

Kuopio d. 1 Oktober 1844.

10

264 J. J. NERVANDER – J. V. SNELLMAN 5.X 1844
HUB, JVS handskriftssamling

Min Heders Broder,

Jag har erhållit böckerne, som hos Bokbindaren kostade 4 R(ube)l 70 kop B(anco) Assignater, hvilka jag skall liqvidera med Fr. Ehrström. – Jag skrifver i dag till Dig i största hast, för att underrätta Dig derom, att förslaget till Saima kanal blifvit af H(ans) M(ajestä) Kejsaren underskrifvet och att arbetet der skall med första företagas. Om sjelfva utförandet och uppsigten vid arbetet är ännu intet stadgadt. *Sjelfva Canalen är endast antagen.* Önskeligt vore att Controller och offentlighet vid dess Styrelse till den grad komme att äga rum, att landet kunde fatta förtroende till det sätt hvarpå pengarne användas, så att det ej går som vid Nybyggnadskomitén i H(elsing)fors. Jag har ifrigt yrkat derpå att den tekniska och den oeconomiska delen af arbetsförvaltningen skulle skarpt skiljas; men dervid äro så många funderingar med i spelet, att jag misströstat länge om saken och dragit min hand från hela saken, sedan Senaten här på en half timme med Klinkowström i spetsen funderade ut en plan, som kullkastade allt hvad Komitén i Wiborg efter många debatter ansåg vara lämpeligast. – Detta un(ter) Uns. Sjelfva faktum må Du såsom ett »det berättas» införa i Saima, om Dig lyster och derpå tviflar jag ej. Det kommer eljest snart i F(inlands) A(llmänna) T(idning) – Jag har sjelf sett Underskriften och Documentet,

Af Ditt sista bref ser jag att Tidningsskrifveriet aldeles förderfvat Dig till en ohjelpig Dialektiker; men om det inför Publiken må ha en taktisk fördel, att i sten påstå att t. ex. fejdvana är en Daktyl, så hvartill hjälper det i ett bref der endast Du och jag äro vårt publikum? – När har jag t. ex. med en halfdragen ande gifvit tillkänna, att jag pretenderat att skolgossarne skulle åläggas att köpa min Arithmetik? Sålunda omskrifver Du mitt påstående att min Arithmetik kommer att införas såsom skolbok, hvarom Du med första af Consistorium i Borgå skall underrättas. Vidare talar Du om min sårade *egennytt*a, oaktadt jag nämnt i mitt bref att jag försålt upplagan åt Fahlander. Vore det dessutom egennyttat att vilja försälja exemplar af sin bok, så är Du, som skrifvit så många böcker, bland de egennyttigaste menniskor i Finland. Vore det ej möjligt, att någon annan än Du, vid utgifvandet af en bok, jemte penninge nyttan, kunde hafva något ädlare syfte. Kan Du svära derpå att jag tror den Arithmetiska Undervisningen i våra skolor vara så förträfflig, att jag ej genom min bok något kunde höja den?

Men detta hör ej till saken! Oformligheten af sjelfva det faktum,

hvaröfver jag beklagat mig kvarstår. Jag skref på Din inrådan till Bokhandlaren Öhman i Borgå. Du minns det svar jag fick; men genom mitt bref väcktes Han på den tanken, att erbjuda Borenius ett honorar, om Han ville skriva en Arithmetik, som skulle hinna ut före min. Detta skedde; men när Borenius Arithmetik trycktes, ville jag underrätta publiken derom att äfven jag hade en bok, skriven enligt offentligt uppdrag, i farvattnet, Denna Annonce lemna jag i form af en lika så vanlig, som modest Bokhandels- eller prenumerations-mälan, en sådan som man nästan ord från ord ser i hvarje Tysk messkatalog. Likvisst faller det Dig in att offentligen ryta till mig, att boken ej behöfs i skolan och att den ej kommer att köpas, och det oakadt dagliga erfarenheten visar, att *ärligen hundradetals exemplar af Forsells Arithmetik gå åt i landet!!* Är det blott skollärare, som köpa så många exemplar? – Men låt oss lemna den saken. Det löjlige är, att Ditt eget välmenta råd gifvit anledning till dess införande.

– Nu till annat. Du menar i Ditt bref, att Du är som Tidnings Redaktör berättigad att in Arithmetis skriva om hvad Du ej förstår; men glömmet detta och menar sednare att Du ej velat skriva om Kung Fjalar för än Du kunde visa att Du förstod den. – Detta må vara; men att man, såsom jag skref till Dig undrade derpå att Du tegat om Fjalar, finner Du bekräftadt af Helsingfors Tidningar, ||Att du ej förut skrivit Bellettristiska Recensioner i Saima trodde jag och mängden enfaldig kom sig helt enkelt af den grund, som gjorde att Sipelii häst ej ätit hafra.|| oakadt jag ej talat ett ord med Topelius, på 8 månader, och således ej heller om Dig eller Fjalar – Endast med Berndtson har jag engång talat om Runeberg, om hvilken Han sedermera skref den uppsats, som Du berömde och Blomqvist i Helsingfors Tidningar fördömde. – Huru Kung Fjalar »sårat min egenkärlek» begriper jag ej. Din egenkärlek borde hellre vara sårad af den, ty som Du minns voro våra åsigter om första sången delade. Du ansåg den för ett mästerstycke. Jag fann den ej särdeles och ännu mindre »särdeles» finner jag de öfriga sångerna. Också tror jag att Publiken är på min sida, åtminstone slutar jag dertill deraf att man ej talar ett ord om hela Fjalar, alltsedan den utkom, då man förut alltid i sällskaper hört Runebergs förra arbeten, efter det de utkommit, berömmas. Huru har då Fjalar sårat min egenkärlek? *Vid Gud* jag det begriper!! Skall jag anse att Du dermed sjelf ej haft någon mening, utan att Du dragit till för att säga *något?*

Min Snärt med Fjalar, var enkelt den att jag ansåg, att Du måste inse dess medelmåttighet, med ansåg betänkligt att ro ut med Din tanke. Åtminstone ville jag låta så påskina, ehuru jag i mitt inre misstänkte, att Din resa till Österbotten afhållit Dig derifrån.

Första gången har du *bittert* anfallit mig i Spanska Flugans andra del, angående striden mot Öhman och Borenius.

Den hotelse jag fälde i mitt sista bref, måste få stå för min räkning i all sin oförskämdhet. – Jag vet dock att Du är ömtålig för ridiculen.

Om sanningslösheten deraf att Nordström (Blomqvist) och jag skulle uppträda mot Saima, skall troligen nästa sommar öfvertyga Dig. Det enda sanna deri är att Nordström ej var nöjd med en artikel om skrårordningar och tänkte skriva deremot; men på mitt hedersord försäkrar jag att Han och jag ej talt ett ord med hvarandra om att uppträda emot Saima. Jag har ej ens begrepp om huru det skulle kunna ske. Gifva ut en bok, som skäller *en* gång och hvartill Du återkommer hundrade grr? Dålig taktik å vår sida! – Gifva ut en tidning, en Anti Saima? Dertill vore jag för lat och dessutom är jag af Ditt parti,

åtminstone hvad löjligheten af den Finska sjelfbeundran beträffar. Derom hafva vi nogsamt talat med hvarandra. Ryktet gick, såsom Collan kan intyga, långt förän Du skref om min Arithmetik – en sak, som föröfrigt oss emellan *måste* glömmas

Tuus
JJNvr

Den 5 Oct. 1844

P. S. Få se om Aminoffs Disputation, såsom alltför Philosophisk, gillas af Theologiska Fakulteten. – Han lät Schauman på ett obarmhertigt vis förfara med sig vid akten. Hade jag sutit i Cathedern, så hade Schauman fått lära sig andra mores. Lille står på Fakultetens bästa i Trones rustning. Vill Du ha Aminoffs Disputation och Sundwalls bokkatalog?

10

265 M. A. CASTRÉN – J. V. SNELLMAN 18.X 1844
HUB, JVS handskriftssamling

20

Broder Snellman!

Manna-ord hör man gerna på, äfven om de icke skulle smickra vår lilla fåfånga, och ett redligt, wälment tadel är tiotusende gånger ljufvare att emottaga, än wanligt slisk slask, som, i stället för att upprätta, endast nedtrycker sinnet och förskämmer vätskorna. Jag ser nog, att jag väger litet på Din vågskål, men jag väger också icke mera på min egen. Mitt görande och sträfvande i denna werlden är ett intet; men så länge man lefver, måste man dock söka att allvarligt arbeta för den sak, hvars kämpe man är. Det är blott *en* sak, som djupt och mäktigt gripit mig, jag kan endast lefva för denna sak, allt det öfriga är en bisak för mig. Jag har beslutit, att wisa för Finlands folk, att wi icke äro ett ifrån werlden och werldshistorien lösryckt, enstaka kärr-folk, utan stå i förwandskap med åtminstone en sjetje, del af menskligheten Grammatikorna utgöra utgöra ej mitt hudwudsakliga ändamål, men utan Grammatikor winnes ändamålet icke. – Kan Finsk nationalitet härigenom i någon mon främjas, så är det wäl; något vidare förmår jag ej uträtta, och äfven denna sak hinner jag ingalunda fullborda, endast bringa å bane.

30

40

Hwad nu denna min werksamhet har att skaffa med den klokhetswäg, Du för mig utstakat, förmår jag ej inse. Det wissa är, att tadeln ifrån denna sida ej träffar mig. Mina sträfvanden äro af den art, att de ej komma i collision med wederbörandes intressen, men att jag för min sak vågar riskera icke blott min pels, utan ett och annat, som menniskorna wanligen akta ännu högre, hoppas jag wara bewisadt. Huru jag i Ditt läge skulle bärja mig, är omöjligt att förutsäga, emedan menniskan i sitt praktiska görande sällan beror af sina teorier. Den satts wille jag dock låta gälla i alla menskliga företag, att om man will ett ändamål, så måste man ock vilja medlet till dess ernående. Låt mig få tillämpa detta på Saima. Hwar man inser, att Du genom Saima will wäcka till lifs den slumrande Finska nationaliteten. Men för att få fram detta ändamål, måste Du wäl först och närmast se till, att Saima får lefva. Nu hade jag af en man, som mycket mäktar, hört ord, som läto

50